

Vanhusneuvoston viimeinen kokous 10.5.2017 / avauspuheenvuoro

Uuden Vanhuspalvelulain mukainen vanhusneuvosto aloitti toimintansa Vantaalla 12.4.13. Aloimme suurin odotuksin; oli uusi laki, uusi toimintasääntö, uudenlainen kokoonpano ja juuri valmistunut mainio Viksu-ohjelma.

Toisaalla tutut ongelmat olivat säilyneet;

- yhä kasvava palvelujen tarve,
- ikääntyneiden määrän kasvu,
- muistisairaiden joukon lisääntyminen,
- hoidon ja hoivan tarpeen kasvu,
- resurssien puute, ja jopa suhteellinen väheneminen ongelmien lisääntymiseen nähden,
- vanhusten asumiskysymykset,
- yleinen huono taloustilanne jne.

Mahdollisuudet eivät kohdanneet odotuksia riittävästi.

Vanhusneuvostolla ei ollutkaan tullut todellista päätösvaltaa ja vaikuttaminen muuhun päätöksentekoon ei myöskään ole ollut mutkatonta.

Tilanteita on merkitty keskustelujen jälkeen tiedoksi.

Viksun valmistelun tapaista suurta savottaa ei ollut enää käynnissä – hieno suunnitelma oli jo tehty, toteuttaminen oli alkanut ja ikävät tosiasiat alkoivat vaikuttaa toteuttamiseen.

Toisaalta Vantaalla ovat vanhusten asiat olleet ja ovat edelleen vähintään kohtuullisesti ja paikoin jopa hyvin verattuna muuhun Suomeen. Myöskään mitään romhdusta ei ole näköpiirissä.

Muutoksia on kuitenkin tekeillä. Sote-uudistuksen toteuttaminen on niistä tällä hetkellä suurin ja uhkakuviakin sisältävä mutta ehkä myös mahdollisuuksiakin luova täällä Vantaallakin. Toinen laajasti tulevaisuuteemme vaikuttava asia on digitalisaatio, joka paitsi on mahdollistava asia myös osalle vanhoista jonkinasteinen uhka ja pelon aihe.

Taistelu resursseista ei tule häviämään, niin vanhukset kuin lapset ja nuoret, terveet ja sairaat odottavat kaikki ”kohtuullista osuuttaan”. Ja tässä kisassa hyvin moni yleensä kokee hävinneensä. Yhteistyö on resurssien jaossa parempi konsti kuin poteroituminen.

Vantaan vanhusneuvoston rooli tulee jatkossa muuttumaan oleellisesti, kun sosiaali- ja terveystieteiden asiat siirtyvät maakuntaan ja myös sinne perustettavaan vanhusneuvostoon. Vantaan tasolla vanhusneuvosto toiminee lähinnä ns. kuntalaispalveluiden ja muiden kunnassa päätettävien asioiden parissa. Olen itse kuvitellut, että kuntien vanhusneuvostot toimisivat kuitenkin jonkinasteisessa yhteistyössä maakuntatason kanssa, koska sosiaali- ja terveystieteiden ovat niin keskeisiä asioita vanhojen elämässä.

Vanhusneuvoston kokoonpano tulee saamieni tietojen mukaan myös muuttumaan siten, että vanhusneuvosto nimetään jatkossa kunnallisvaali-tulosten mukaisesti. Sen kokoonpano on selvästi poliittisempi kuin nykyään ja voimasuhteet tulevat seuraamaan vaalitulosta. Tämä on oleellinen muutos, joka hyvin toteutuessaan voi vahvistaa vanhusneuvoston roolia huomattavasti, koska näin saadaan parempi yhteys vanhusneuvoston ja muun kunnallisen päätöksenteon välille. Kaupunginhallitus tulee myös valmistelemaan uuden toimintasäännön.

Haluan kiittää kaikkia kanssamatkustajia, vanhusneuvoston jäseniä ja esittelijöitä tästä neljän vuoden taipaleesta. Matkamme ei ole kulkenut voitosta voittoon, mutta se on ollut monella tavalla

opettavainen ja siten hyödyllinen. Toivon, että tästä matkaosuudestamme on ollut hyötyä ja apua ja että olemme toiminnallamme rakentaneet ja luoneet perustaa ja toivoa hyvästä kehityksestä vantaalaisille ikääntyville ja ikääntyneille.

Eija Grönfors
Vanhusneuvoston puheenjohtaja 2013 – 2017 kesään